

ใบความรู้เสริมเรื่อง ผ้าอาบน้ำฝน

ความหมายของผ้าอาบน้ำฝน

ผ้าอาบน้ำฝน คือ ผ้าที่พระสงฆ์ใช้ผลัดเปลี่ยนเวลาทรงน้ำ มีคติเหมือนผ้าขาวม้า เรียกตามคำวัดว่า ผ้าวัสสิกสาฎก (วัต-สิ-กะ-สา-ดก)

ผ้าอาบน้ำฝน เป็นผ้าที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้พระสงฆ์ใช้ได้เป็นผืนที่ ๔ นอกเหนือจากผ้าไตรจีวร และทรงอนุญาตให้พระสงฆ์รับถวายได้ก่อนเข้าพรรษา ๑ เดือน ที่เรียกว่าผ้าอาบน้ำฝน เพราะเป็นผ้าที่ถวายกันในวันฤดูฝน และนางวิสาขาเป็นคนแรกที่ได้ถวายผ้าอาบน้ำฝนแด่ พระสงฆ์ จนกลายเป็นธรรมเนียมถึงปัจจุบัน

ผ้าอาบน้ำฝน มักเรียกเพี้ยนไปว่า ผ้าจ่านำพรรษา คงเพราะเข้าใจผิดคิดว่าเป็นผ้าแบบเดียวกัน หรือเพราะมีการถวายก่อนเข้าพรรษาเพียงวันสองวัน จึงเรียกว่าผ้าจ่านำพรรษา ทั้งที่เป็นผ้าต่างชนิดกัน (ที่มา : จากหนังสือคำวัด หน้าที่ ๖๑๕)

ความเป็นมาของการถวายผ้าอาบน้ำฝน

โดยปกตินางวิสาขา จะกราบทูลอาราธนาพระพุทธองค์พร้อมด้วยภิกษุสงฆ์มาเสวยและฉันภัตตาหารที่บ้านของนางเป็นประจำ เมื่อการจัดเตรียมภัตตาหารเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จะทำให้สาวใช้ไปกราบทูลอาราธนาพระผู้มีพระภาคและภิกษุสงฆ์ให้เสด็จไปยังบ้านของนาง วันหนึ่ง สาวใช้ได้มาตามปกติเหมือนทุกวัน แต่วันนั้นมีฝนตกลงมาพระสงฆ์ทั้งหลาย จึงพากันเปลือยกายอาบน้ำฝน เมื่อสาวใช้มาเห็นเข้าก็ตกใจเพราะความที่ตนมีปัญญาน้อยคิดว่าเป็น นักบวชซีเปลือย จึงรีบกลับไปแจ้งแก่นางวิสาขาว่า "ข้าแต่แม่เจ้า วันนี้ที่วัดไม่มีพระอยู่เลย เห็นมีแต่ซีเปลือย แก้วอาบน้ำ ก็นอยู่" นางวิสาขาได้ฟังคำบอกเล่าของสาวใช้แล้ว ด้วยความที่นางเป็นพระอริยบุคคลชั้นโสดาบัน เป็นมหาอุบาสิกา เป็นผู้ที่มีปัญญาศรัทธาเลื่อมใส มีความใกล้ชิดกับพระภิกษุสงฆ์ จึงทราบเหตุการณ์โดยตลอดว่า พระบรมศาสดาทรงอนุญาตให้พระภิกษุมิผ้าสำหรับใช้สอยเพียง ๓ ผืน คือ ผ้าจีวรสำหรับห่ม ผ้าสังฆาฏิสำหรับห่มซ้อน และผ้าสบงสำหรับนุ่ง ดังนั้น เมื่อเวลาพระภิกษุจะอาบน้ำจึงไม่มีผ้าสำหรับผลัดอาบน้ำ ก็จำเป็นต้องเปลือยกายอาบน้ำ

นางวิสาขา จึงอาศัยเหตุนี้ เมื่อพระบรมศาสดาเสด็จมาประทับที่บ้าน และเสร็จภัตกิจแล้ว นางวิสาขาจึงได้เข้าไปกราบทูลขอพร เพื่อถวายผ้าอาบน้ำฝนแก่พระภิกษุสงฆ์ พระพุทธองค์ประทานอนุญาต ตามที่ขอนั้น และนางวิสาขาก็เป็นบุคคลแรกที่ได้ถวายผ้าอาบน้ำฝนแก่พระภิกษุสงฆ์